

ses són: 1) *El Maigmó*, gran puig i serra que separa la vall de Castalla dels vessants de Tibi i Alacant, 1299 alt.; i 2) *Maigmudella*, 547 alt., a l'extrem Sud del Pla de l'Arc, separant-lo del Desert de les Palmes i la costa de Benicàssim i Orpesa. Amb aquests dos noms, vista la semblança fonètica i la colpidora analogia topogràfica, s'ha d'unir el d'una altra, que és quasi valenciana, a l'extrem Sud del Matarranya: 3) la gegantesca Mola *El Masmut*, damunt Pena-roja, que separa aquesta vall dels vessants de Morella.

1) Pron. *maǧmō*, oït a Castalla, junt amb *el maǧmonēt* (el seu cim secundari) 1963 (xxxv, 83); recordo haver oït també alguna vegada *mažmō* en tot cas Sanchis Guarner que havia corregut bastant per aquella rodalia, volia grafiar *Maigmó* (com ho ha establert, amb raó, en el nomenclàtor de 1966, p. 23), però ell pronunciava «el *mažmō*» (com li férem notar en Moll i jo, en sessió de l'I.E.C., abril 1964). A Petrer primer en digueren, espontàniament, *maǧmō*, i després, repetidament, *maǧmō*.

N'han parlat, escrivint *Maigmó*, Figueres Pacheco (GGRV), i Mateu i Llopis (*El PaísVal.* p. 111); i Cavanilles, id., que hi pujà fins al cim, i en dóna una excel·lent descripció II, 195; *Maignó*, a la p. 173 és err. tip.). Des del Pantà de Tibi, s'albira al fons «la blanca cumbre» del *Puig Maigmó*, dominant el panorama, junt amb la «Penya Migjorn», escriu Vicent Alemany en *La Marina* (21-xii, 1963), en una bona descripció d'una excursió des de Xixona fins al Pantà de Tibi, Montnegre i baixant cap a Mutxamel

1 bis) Hi ha un homònim, *maǧmō*, puig de l'escarida serra que domina pel Sud la vall de Penàguila (xxxv, 49.9): uns 30 k. lluny al NE. de l'homònim; per tant, independent, però amb nom idèntic i del mateix origen. En canvi *La Maigmona* nom d'una placeta dins el poble de Sant Joan d'Alacant, deu pendre nom del de (1), que és veu d'allí estant, 10 k. al fons, mirant al NO. Oït *la maǧmōna* a un inf.; i *meǧmōna* a l'altre (xxxv, 161.20).

2) *La Maigmudella* (S. Guarner, *Nom.* 1966, p. 23): forma límit entre els termes de Cabanes i La Pobla Tornesa; i en són contraforts o prolongacions *El Gaidó* (més baix, 481 alt.: IGC) i es prolonga a l'Est la carena fins a un cim de 729 alt., que els mapes anomenen «Bartolo», ja prop d'Orpesa; però és clar que només *Maigmudella* és nom antic, i devia designar tota la serralada: *gaidó* 'poaranca' és mot viu (*DECat.*, s.v.) i *Bartolo* deu ser nom d'algun cultivador o propietari local. Jo a l'enq. de Cabanes vaig anotar-ho pron. *mazmudēla* (1961, xxix, 161ss.)

3) *El Masmut*, te. Pena-roja (Matarranya), mola grandiosa, absolutament rodejada, i tancada, per elevats cingles verticals, quasi totalment inaccessible, llevat de dos passos, complicats i difícils de trobar:

domina quasi tot el terme mun. i la major part de la vall del riu Tastavins; i és visible des de lluny, al Nord. Pron. *el mazmūt* (xv, 54ss.), oït a Pena-roja en l'enq. de 1955, que férem enfilats en els primers pendents de la mola.

És ben orientador, en tots sentits, el que escriu Cavanilles sobre el (2). «Las montañas del Norte, principalmente la enorme masa de la Sierra de *En Garcerán*, abrigan la llanura de *Vilafamés* sirviéndole de muro impenetrable a los vientos del Norte; no logra igual dicha la del *Arco*, pues queda descubierta al Norte: y hallando allí los vientos entrada fácil por el largo canal de más de 6 leguas, entran con violencia hasta tropezar con los montes opuestos, del *Desierto* y de *La Pobla*: aquí forman remolinos y cumbres del polvo derribado de los campos --- :son arenas --- las menudas se fueron, con el viento --- a los próximos cerros y lomas de *Gaydó* y *Macbmudella*» (I, 61). Com que els cims de *La Maigmudella* són força més alts que el Gaidó (que els queda a sota), és clar que s'han de *r e f r e d a r*, per aquests embats de vents del Nord, més que cap altra muntanya del Nordest del País.

ETIM. Li escau, doncs, evidentment, l'àrab *maǧmūd*: participi passiu del verb *ǧamad* 'glaçar' de l'àrab comú i de tots temps, no sols el d'Espanya: «elada cosa: *maxmūd*» (*PAlc.*, 228b35), «elar, elar a otra cosa: *gemēt nigemēt* ---» (211.7); «congelare: *niǧammad, ǧam(a)d*» i part. «*maǧmūd*» *RMA.* 311.7, 81; «inanimatum: *gamād*:¹ és mot comú, en efecte, a les fonts magrebines i als lexicògrafs de l'àrab clàssic (Aben-Khaldun, *1001 Nits*, gloss. de Leyden, Boqtor, Cherbonneau), Dozy, *Suppl.* I, 212a.

Significat que també escau, per excel·lència, a les condicions topogràfiques i climàtiques del (3) i del (1). La Mola del *Masmut* és un dels cims més alts de la gran serra que forma la muralla Nord del País Val.: des dels Tossals del Rei i d'Encanader, passant per Herbeset fins a La Pobleta, damunt Morella; però decantat un tros al Nord d'aquesta gran carena, sense res que la tapi de les tramuntanades, ha de ser el cim més fred de tota la regió. I què direm de (1a) i de (1bis)? tots dos descoberts al Nord, i altíssim aquell (el més alt de tot el Sudoest del País Valencià) (sovint nevant: «blanca cumbre» escriu V. Alemany).

Maigmudella conté l'anomenat «superlatiu islàmic» (responsable d'*Ondarella*, *Fondegulla*, *Fatarella* etc): *maǧmūd Āl-Lab* 'l'insigne glaçat, el gelat d'Al-lah'. Ben natural la debilitació del grup *ǧm* en *žm* > -*zm*- (i fins -*jm*-) que notem en *El Masmut*, en la var. *Masmudella* del (2) i en diverses variants del (1). Tampoc causa cap dificultat la pèrdua de la -*d* en *Maigmó*, car és cosa que afecta prou sovint les oclusives finals dels arabismes (*alambī* < *al-anbīq*, *tabā* < *tabaq*); entre elles la -*d*, com ho notem en el cat. *alfení* < *fānid* (= cast. *alfenique*). Com que resta només el petit entre-